

หลัง COVID-19

ก่อน COVID-19

รายงานสถานการณ์
ความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษาหลัง
COVID-19

ภาคเรียนที่ 1/2563

ภาพรวมสถานการณ์

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในปัจจุบัน

นักเรียนยากจน

ด้วยโอกาส

2.1 ล้านคน

29.9% จากนักเรียนทั้งหมด

เด็กนอกระบบ

(6-14 ปี)

4.3 แสนคน

คุณภาพโรงเรียน

โรงเรียนในชนบท

ล่าช้าหลัง 2 ปีการศึกษา
เมื่อเทียบกับโรงเรียนในเมือง

สถานการณ์ COVID-19
พบว่าจำนวนนักเรียน
ยากจนพิเศษเพิ่มขึ้น*

300,000 คน

เสี่ยงหลุดออกนอกระบบการศึกษา

*อ้างอิงจากรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน
ยากจนพิเศษในปีที่ผ่านมา
ประมาณ 1,337 บาท/คน/เดือน

เด็กยากจนมีโอกาสดู
ศึกษาต่ออุดมศึกษา
เฉลี่ยเพียง 5% ต่อรุ่น
โดยช่องว่างการเข้าถึง
การศึกษาระหว่าง
คนรายได้น้อยกับปานกลาง
ห่างกันถึง 20 เท่า

นักเรียนยากจน - ยากจนพิเศษ

เพิ่มขึ้นจากสถานการณ์ COVID-19

ภาคเรียนที่ 2/62

ภาคเรียนที่ 1/63

นักเรียนยากจน

1.68 ล้านคน

1.7 ล้านคน

ซึ่งเป็นนักเรียนยากจนพิเศษ

7.6 แสนคน

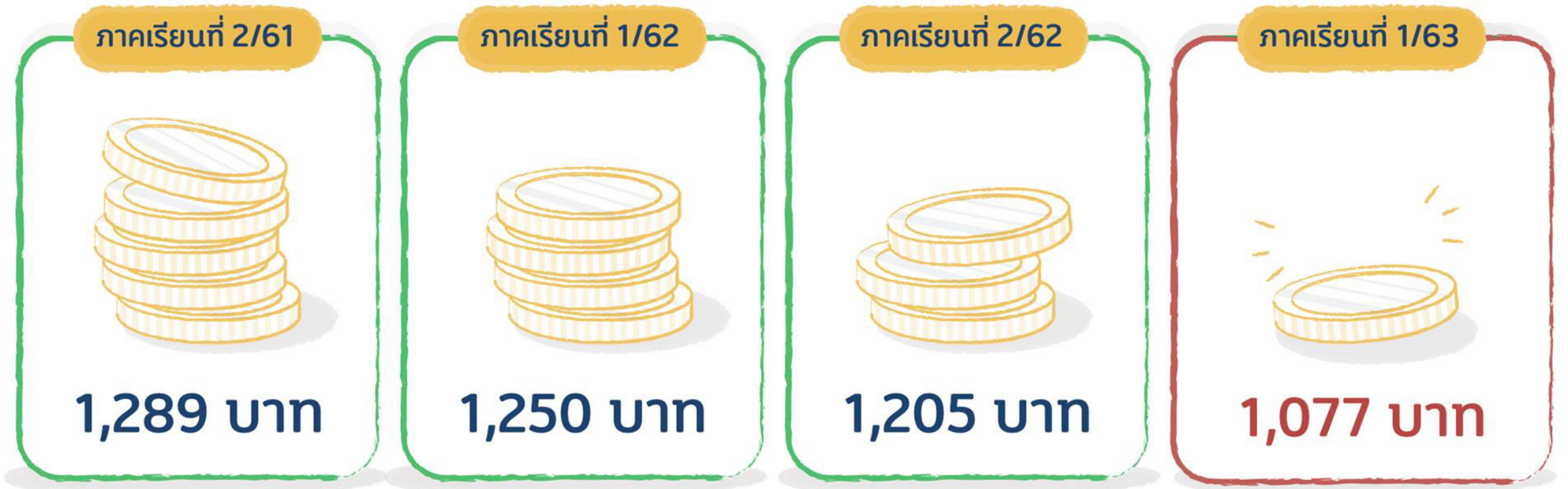
1 ล้านคน

เพิ่มขึ้น 2.4 แสนคน

รายได้เฉลี่ยครัวเรือน

ของนักเรียนยากจนพิเศษลดหนัก

หมายเหตุ: *รายได้เฉลี่ยครัวเรือนของนักเรียนยากจนเฉพาะสังกัดสพฐ.ที่คัดกรองใหม่ ภาคเรียน 1/63
ที่มา: <https://isee.eef.or.th/>

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อวัน (ภาคเรียนที่ 1/63)

หมายเหตุ: รายได้เฉลี่ยวันละ 36 บาทน้อยกว่าเกณฑ์ความยากจนระดับนานาชาติ \$1.90 ต่อวัน หรือวันละประมาณ 60 บาท (World Bank) ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่น้อยมากในการดำรงชีวิตให้เพียงพอในแต่ละวัน

แหล่งที่มารายได้

ของครอบครัวนักเรียนยากจนพิเศษเปลี่ยนไป

หมายเหตุ: 1.ประมวลผลจากนักเรียนยากจนพิเศษที่สมัครคัดกรองใหม่ ภาคเรียน 1/63
2. นักเรียนยากจนพิเศษ 1 ครอบครัวอาจมีหลายช่องทางรายได้

ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19

เปรียบเทียบ ภาคเรียนที่ 1/2562 และ 1/2563

ก่อน COVID-19

44%

ของนักเรียน
ที่สมัครคัดกรอง 1/62

สมาชิกครัวเรือน
อายุ 15-65 ปี ว่างงาน
(ที่ไม่ใช่ นักเรียน/นักศึกษา)

หลัง COVID-19

73%

ของนักเรียน
ที่สมัครคัดกรอง 1/63

หลัง COVID-19

รายได้เฉลี่ยครอบครัว
นักเรียนยากจนพิเศษ

ลดลง
7%

เมื่อเทียบกับก่อน
มีสถานการณ์ COVID-19

สมาชิกครัวเรือนเฉลี่ยของ
นักเรียนยากจนพิเศษ

เพิ่มขึ้น
จาก 4 คนเป็น 5 คน

ผู้ปกครอง
นักเรียนยากจนพิเศษ

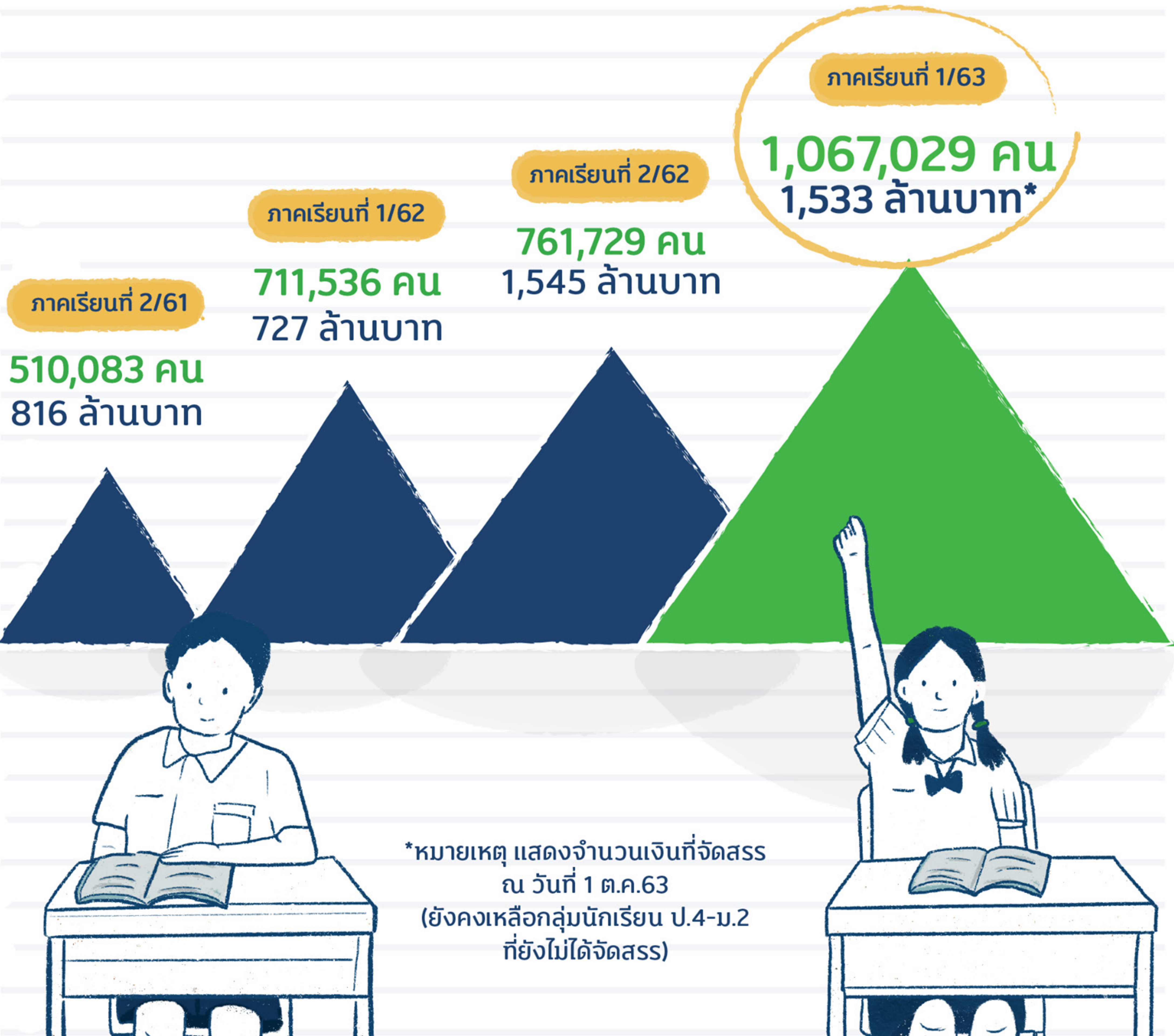
42%

ลงทะเบียน
สวัสดิการแห่งรัฐ

หมายเหตุ: ประมวลผลจากจำนวนนักเรียนยากจนที่สมัครคัดกรองใหม่ของภาคเรียนที่ 1/2562 และ 1/2563

นักเรียนยากจนพิเศษ

ที่ กสศ. ช่วยเหลือใน 3 ปีการศึกษา

*หมายเหตุ แสดงจำนวนเงินที่จัดสรร ณ วันที่ 1 ต.ค.63 (ยังคงเหลือกลุ่มนักเรียน ป.4-ม.2 ที่ยังไม่ได้จัดสรร)

หลักการแก้ไขปัญหาคะกนอกระบบ

2 แนวทางเพื่อความยั่งยืน

มาตรการป้องกัน การหลุดออกจากระบบการศึกษา

- เงินอุดหนุน
อย่างมีเงื่อนไข (CCT)
- ทุนการศึกษา
ที่ผูกกับการมีงานทำ

เป็นมาตรการแก้ไข
ปัญหาที่ต้นทาง
ใช้งบประมาณที่ต่ำกว่า
และมีความยั่งยืนสูง

มาตรการแก้ไขปัญหาคะกนอกระบบการศึกษา

- การสำรวจชุมชนพื้นที่ด้วย
ทีมสหวิทยาการ/
อสม.การศึกษา
- การพัฒนาทักษะอาชีพ
หรือการศึกษานอกระบบ

เป็นมาตรการจำเป็น
แต่มีต้นทุนการดำเนินงาน
และความเสี่ยง
ที่จะหลุดซ้ำสูง